

ՕՐԱԳԻՐ ԶՄԻՌՆԵՐԱՅ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ՔԱՂԱՔԱՆՈՒՆԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

ԶՄԻՌՆԵՐԱ ՇԱՐԱԹ 24 ՅՈՒՆԻՍ 1867

ԹԻՒ 808

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՄՈՒԹԻՒՆ

ԶՄԻՌՆԵՐԱ 24 ՅՈՒՆԻՍ

Քաղաքականութիւնը առայժմ հանդարտութեան մէջ կը գտնուի . և լրագիրները ըստ մեծի մասին, դադարեալ են փարիզի տիեզերական լրուեստահանդիսին եղած և ըլլալու վեհապետական այցելութիւնները պատմելու . որոյ վրայոք իւրաքանչիւր օրագիր իւր դատողութեանը կամ իւր փափաքանցը համեմատ , հանդիմանականութիւններ կուտայ : Փարիզի օրագրութեանց մէկ մասը պարմանօք կը յիշէ այս կայսերական ու թագաւորական այցելութիւնները՝ որոնք Վաղղիոյ մեծ ու գերազոյց կաղնիքները ապացոյց մըն է կըսէ , և կը յաւելուի թէ այս վեհապետական ընդգծեցութեանց հետեւութիւնը պիտի ըլլայ՝ Վաղղիոյ բարեկամական յարաբերութիւնները դարձեալ ու արդիւնաւորել բոլոր աշխարհի հետ և ընդհանուր խաղաղութիւնը ամուր հիմանց վրայ հաստատել : Ուրիշ լրագրութիւններ կը պնդեն թէ յիշեալ վեհապետական սիրալիր անտեթիւնները պարզապէս քաղաքական յայտարարութիւններ են և ամենին չեն կրնար տեղութեանց քաղաքային ընթացքը ու նպատակը փոփոխել :

Այս երկու ենթադրութիւններն ալ չափազանց կը համարուին . նմանապէս չենք կարծեր թէ Ռուսիոյ և Վաղղիոյ մէջ պաշտպանողական և յարաձակողական դաշնակցութիւն մի եղած ըլլայ՝ ինչպէս որ լրագիրներէն ոմանք զրոյցեցին . այսու ամենայնիւ քաղաքային թէ՛ Վաղղիոյ կայսեր միւս կայսերոց ու թագաւորաց հետ ըրած անսակցութիւնները արդիւնաւոր պիտի ըլլան ընդհանուր խաղաղութեան՝ որին ժամանակ մը , հաստատուն մնալուն . նմանապէս մեծապէս պիտի օգտեն քաղաքային ինչ ինչ դժուարին խնդրոց շուտով կարողադուրեւն :

ՔԱՂԱՔԱՆՈՒՆԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

ՍՏՈՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՅՅԵԼՈՒԹԵԱՆ

Չոր արժանապատիւ Ռայնցի տեղի Գաւիթ վարդապետը ըրած է Քերիայ նաճանգին գլխորդից , ըստ նրա մանր Հայկաի առաջնորդ գերապա . Տիգրանեան տեղի Սկրտից ծայրագոյն վարդապետի :

Ա. Գերապատիւ խնամածու Հայր , ձեր սրբութեան հրամանաւ եկանք Ֆրանսիոյ գլխորդից այցելութեան : Այս տեղումն 180 տուն Հայ կայ . յորոյ միայն 40ը մէկ գեղ կը կենան . իսկ միւսները իրարմէ մէկ , երկու կամ երեք ժամ հեռու տեղումներ կը բնակին . և ամենքն ալ յիտին ինքզնութեան մէջ տեսնելով թէ՛ բարոյապէս և թէ՛ նիւթապէս . մերկութիւնն ի զստ՝ շատերուն ձեռքը լոկ կը կրկնէ հայ չանցնիր ուտելու : Ինչչեցէ , կարելի կըրպի վարժարանին հաստատեցնել ժողովին , վանքերին կարգի դրինք և եղան :

Տեղեկեցիւ , 12 Յունվար 1867 ,

Բ. Ֆրանսիոյ գեղը 400 տուն Հայ կայ ամենքը ձուր մէջ կը բնակին և յուսահատեալ են ի պատճառս իրենց դժբաղդ և եղիկի վիճակին : Այս վարժարան ունին և ոչ եկեղեցի . միայն մէկ քահանայ կայ : Հոգ տարի վարժատուն մի բանալու , մէկ երկու վերակացու դրի և խոստացայ ամիսը 100 զուրու ձարել , ինչչեցէ ըսի , աւտնը վերջի աստիճան շուտաւ կացութեան մէջ կը գտնուին , օրական պարկնի կարօտ են և չեն գիտեր որ ազգի դիմեն որ իրենց օգնութիւն մի ըլլայ : Երբ գիտեսան ուրախ եղան . քանզի կը յուսային թէ շատ զրամ բերած են իրենց . . . : Ինչչեցէ , շատ մը միջկտրաւ կան խօսքեր ընկէ հաւ , եկանք ի Պէրէքեաթ տաղի , որ Ֆրանսիոյ ընկէ 10 ժամ հեռու է :

Պէրէքեաթ տաղ , 15 Յունվար 1867 :

Այս կարծեմք թէ Վաղղիոյ կառավարութիւնը Ռուսիոյ յաղթութիւններէ և հօգ անտեթիւն մի ըլլալէ ետեւ , համակրական եւ մի ու աւելի մտերմութիւն կը ցուցնէ Ռուսիոյ կառավարութեանը . և այս ընթացքն ալ բնական կը համարուի , վասնզի իւր օգտիցը համաձայն է : Քանզի ի դիպուածի պատերազմի մը ի մէջ Վաղղիոյ և Ռուսիոյ՝ որ հաւանականաբար շուտ կամ անշուտ պիտի պատահի , Ռուսաց մեծաւոր կայսեր բարեկամութիւնը շատ օգտակար կրնայ ըլլալ Վաղղիոյ համար . այսինքն այսպիսի դիպուածի մը մէջ Ռուսիան փոխանակ Ռուսիոյ հետ միանալու , չէզոք վեճակի մը մէջ պիտի մնայ՝ պարզ հանդիմանութեան ըլլալով անոնց կողմէն . որ գուցէ իւր օգտիցն ալ հակառակ չէ : Բայց երբոր Ռուսիան և Ռուսիան կը դաշնակցին և կը միաբանեն , այս միաբանութիւնը մտանգաւոր է Վաղղիոյ համար : Ռուսի այս պատճառաւ է որ Վաղղիոյ կայսեր կառավարութիւնը կը փափաքի՝ Ռուսաց կայսերութեանը հետ ունեցած իւր բարեկամական յարաբերութիւնները ևս քան զէս աւելցնել և հաստատուն պահել միշտ :

Ի տեսնել լրագիրներէն ոմանք կը հաստատեն թէ օգոստոսեան Վաղղիոյ կայսրը՝ Փարիզ գտնուած ժամանակը , շատ աշխատեց է մտերմ համաձայնութիւն մի հաստատել ի մէջ Վաղղիոյ , Ռուսիոյ և Բրուսիոյ : Երբեք այս աշխատութիւնը յաջող վախճան մի ունեցաւ . — Ժամանակը պիտի յայտնէ մեզ . իսկ առայժմ այս կըսեմք , թէ այսպիսի համաձայնութիւն կամ դաշնակցութիւն մի՝ որ խիստ մեծ ազդեցութիւն կրնայ ունենալ քաղաքային ամենամեծ և ամենադժուար խնդրոց լուծմանը վերայ , ամենին օգտակար չէ Վաղղիոյ համար :

Կըստի թէ Ռուսաց վեհապետ կայսրը՝ Փարիզէն չմեկնած մէկ միջին Ֆրանսիոյ չափ նուէրներ ըրեր է

Գ. Պաճա գեղը՝ որ տեղ Պուլանըխու նահանգին միւստիւրը կընտար , 80 տուն Հայ կայ . մէկ եկեղեցի և մէկ քահանայ ունին . ընդունին թուրքերն է : Այս տեղի ժողովուրդը ևս որուն մէջ բոլորականութիւնը մտած է , յուսահատուր կացութեան մէջ կը գտնուի . իրարու հետ խռով և իրարմէ ազդիկ և կին յաճախեալ և կին արձակած են : Տուրքի տակ կը ընդունին և ինչ ընենքն չեն գիտեր . երբ դիտեսան , հարցուցին թէ զիւրեք ազատեալ հնար մի կայ . ապա թէ ոչ՝ ամենքն ալ ինչ պիտի ըլլանքն , ըլլանք ըսին յուսահատութեամբ : Շատ մը խրատներ և յորդորանքներ տալէ ետեւ՝ դարձաւ մի բացիկ , ժողով մի հաստատեցինք : Իսկ իրենց տուրքերուն համար՝ առ Սրբութիւն ձեր կը ըլլի իրենց քահանան . յորմէ հարկաւոր եղածը կը մանաք : Ես ասկէ խնամք գեղը պիտի երթամ :

Պաճա գեղ Պուլանըխու 19 Յունվար :

Դ. Խոսանք՝ որ երեք ժամ հեռու է , 40 տուն Հայ կը գտնուի . յորոյ 12 տունը բոլորական եղած են : Ժողովուրդը վերջին ծայր աղքատութեան մէջ կը տառապի . վերջինիս խեղճութիւնները ու անկարգութիւնները այս տեղ ևս ընդուն են . ունին մէկ եկեղեցի և մէկ քահանայ . դարձաւ չկայ : Զեռքերն են եկածին չափ յուսահատեալ զամենքը՝ դարձաւ մի բացիկ , առժամանակեայ տիրացու մի վարժարան կարգեցինք , ամիսը 60 զուրու տալու խոստանալով : Բայց յայտնէ , ութ հոգիէ բաղկացեալ ժողով մի կազմեցինք և իւրեանց պիտանի խրատներ տուինք . վաղը պիտի մեկնիմ : Լաբաճը գեղը երթալու :

Խոսանք գեղ Պուլանըխու , 22 Յունվար :

Ե. Լաբաճը 40 տուն Հայ կայ . որոնք ձերբու մէջ իրարմէ կին ժամ կամ քիչ մը պակաս՝ հեռու կը բնակին : Ունին մէկ եկեղեցի և մէկ քահանայ , բայց դարձաւ չունին : Ասոնք ամենին խղճալի և օրական հացի կարօտ

ի նպատակ յիշեալ մայրաքաղաքին մարդասիրական հիմնադրութեանցը . միանգամայն խնդրեցէ , կըսեն , Վաղղիոյ կայսերն , որ քիչ մը բոլորականութիւնները շուրջ ըլլայ : Յայտնի է որ Վաղղիոյ Փարիզի մէջ Վաղղիոյ կայսեր վերայ տարձանակ պարզող եղեոնագործն է :

Վաղղիոյ կայսեր արժանի եղելութիւն մի անտեսեալ , կըսէ Ռուս օրագիրը , վեհապետական տեսանկյունով թեմէն . Եւ այս եղելութիւնն է սրբադան Պապին Փարիզի նուիրակին գերա . Եւ ինչ արքեպիսկոպոսին այցելութիւնը՝ զոր ըրաւ Վաղղիոյ կայսեր , յայտնելու համար անոր զոտնուած զոր պատճառեց Հոռի արքեպիսկոպոսը՝ Կորին վեհապետութեան անձին դէմ եղած եղեոնագործութիւնը , Պիոս Իննեւորդ հրաման տուած էր իւր զգացմանց հաւատեցը և իւր խնդակցութիւնը մտուցանել Ռուսիոյ կայսեր : Ռուսի մոնսէյնէօր Եւ ինչ Վաղղիոյ կայսրը Չարին քով երթալով Կորին վեհապետութեանը ներկայացաւ . որուն վերայ սրտաշարժ տպաւորութիւն մի ըրաւ սրբադան Պապէն պատուելու առաջնայ ընթացքը այնպիսի ժամանակի մը մէջ , որ դեռ պահական յարաբերութիւնները դադրած են ի մէջ Ռուսիոյ և Հոռի կառավարութեան :

Ուրիշ լրագիր մի կը յաւելուի , թէ հաւանական չէ որ Ռուսիոյ ու պապական կառավարութեան դեսպանական յարաբերութիւնները՝ որ դադրած են այժմ , շուտով վերահաստատուին . վասնզի Եւ ինչ Վաղղիոյ անտես օրագիրը կը ծանուցանէ ելլել թէ , յընթաց 1866 ամիս Եւ ինչ Վաղղիոյ մէջ 220,736 հոգի Ռուսաց կը ընդունեն են : Այս նորոշման երես 20705 հոգին հոռիական կաթոլիկ . 24ը իսլայէլացի , 5ը լուտերական և 2ը միսիւլման էին , կըսէ յիշեալ Վաղղիոյ լրագիրը , և կը դատապարտէ Ռուսիոյ ընթացքը , որ կաշխատի իւր կը ընդունաւ .

հն . հազուատէ բոլորովին զուրկ կը դառնան . մարդուս սիրտը զղիմանար որ վրանին նայի ու խոսեցնէ : Ասոնց՝ եթէ ազգին կողմէն օգնութիւն մի չըլլայ , կըրէ թէ քիչ օրէն հայութիւնը իրենց նախապէս պիտի սեպեն : մէկընքն այլազգ եղողներ շատ կան . թողունք որ ինչ կը ընենք յարգենք :

Լաբաճը , 23 Յունվար :

Զ. Հասանակիլի եկայ . որ 100 տուն Հայ կը գտնուի , և ունին եկեղեցի մի և քահանայ մի . դարձաւ չկայ : Աստուած հեռի ընէ , մէկընքն կըրպ կըրպ խոսակցութիւններ , անկարգութիւններ և կը ծանախութեան ընեն . . . անպակաս են . ուստի հոգ տարինք օրինաւոր ժողով մի կազմեցինք , քահանանին վարժարան տրինք մինչև վարժարան մի խրկելու : Յիշեալ 100 տունէն 22ը բոլորական եղած են , բայց երբոր քիչ մը բարեկարգութիւն տեսան , ասոնցմէ հինգ տունը՝ դարձաւ Հայոց մէջ եկան և մեզի մեզայ ըսին : Այս ժողովուրդը ընդ ալ յիտին չբաւորութեան մէջ խեղճութեան վերայ են . և կաղաչեմ ասոնց շուտով օգնութիւն մի ձարէք :

Հասանակիլի , 29 Յունվար :

Է. Եկանք Քիւնեղ գեղը . որուն Հայ բնակիչը ոչ եկեղեցի ունին և ոչ դարձաւ . այլ եթէ անասունաւ մեայ քահանայ մի ունին որուն երկու աչքը չտեսներ և երկու աչքն ալ չընեն , ասիկա է պապիկ և միւստեթիւն թեման խորհուրդները կատարողը : Իսկ եթէ երկու աչք ունենար , կըրէայ որ տուն մի սաղմոս շիտակ պիտի չլրնար կարգաւ : Այս գեղին Հայ բնակիչը 30 տուն են , որոյ հինգը բոլորական եղեր են . բայց թէ՛ բուն Հայը և թէ՛ բոլորականը անպատմելի թշուառ վիճակի մէջ են , և իւրաքանչիւր տուն իրարմէ քիչ կամ շատ հեռու տեղ մը կը գտնուի : Քիւնեղ , 29 Յունվար :

Ը. Չորս ժամ հեռու եկանք Պուլանըխու և Քիւնեղ գեղը . որոնք իրարու մօտ են քաղաքի ժամու ճանապարհաւ : Ասոնց մէջ ընդամենը 35 տուն Հայ կայ , և

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒԳՈԼԻՍ, 21 ՅՈՒՆԻՍ

Կայսերական հրովարտական, արտաքին գործոց տեսչությունը առժամանակեայ կերպիւ վաճառական նութեան պաշտօնեայ վսեմա. Սալֆէթ փաշային յանձնուեցաւ, և առետրական գործոց տեսչութիւնը վսեմափայլ Գապուլի փաշային յանձնուեցաւ:

— Դարձեալ կայսերական հրովարտական հեռաւեալ պաշտօնաբաշխութիւնները եղան:

Հայտնի է թէ վսեմ. Սապրի փաշան Իզմիրի վիլայէթին ընդհանուր կառավարիչ կարգուած է. ուստի մեծաշուք 1 օղոթէթ Ղըրըբաթի—Պէյը այս վիլայէթին կառավարչութեան մուալին՝ այսինքն օգնական անուանեցաւ: Եւ մանապէս Չապլիէի հարաւորութեան տեսեանին առաջին դիւանագրպիր մեծարդոյ Բէտրի—Պէյը՝ նոյն վիլայէթին մէքթուպչի կարգեցաւ:

Ըստրեայ վիլայէթին քաղաքային գործոց տեսուչ վսեմ. Սայիտ փաշան միւրիմիւրանի աստիճան ընդունելով՝ Լանեայի սանճաքին կառավարիչ անուանեցաւ. և մեծաշուք Կոստան էֆէնտին՝ որ արտաքին գործոց պաշտօնատան մէջ ընդհանուր քարտուղարութեան քրատան երկրորդ տեսուչն էր, Լանեայի վիլայէթին մուալին կարգեցաւ:

Մեծաշուք Վոստաթի էֆէնտին Սէլանիկի վիլայէթին օլնական (մուալին) անուանեցաւ, և մեծաշուք Լանաթասիտ էֆէնտին Կարգանէլի սանճաքին մուալին կարգեցաւ:

— Ուրիշ կայսերական հրովարտական մի, վսեմա. մօսիւ Սիմօն երրորդ ծովապետին՝ որ Լեւեռեան ծովուն Գաղղիոյ նաւատորմին ընդհանուր հրամանատարն է, Սէֆիտի կարգին մեծ պաշտօնակալի աստիճանը շնորհուեցաւ: Նմանապէս՝ իւր որդին մօսիւ Սիմօնը, որ ասերբան է Բէնսմէ Փոէկաթին մէջ, կայսերական կարգին ասպետ անուանեցաւ:

— Հալէպի առաջնորդ գերապատիւ Տիգրանեան Մկրտիչ վարդապետը մայրաքաղաք հասաւ իւր հետը բերելով զէյթունցի 8 աղքատ աղայք, զորս Ըռաթը Լուսարեան և Հասնադարեան գիշերօթիկ դպրոցը պիտի դնէ: Կորին գերապատուութիւնը ամսոյս 14ին՝ ընկերութեամբ յիշեալ սիրուն տղայոց, բարձրա՝ Իսեմ—Լապարդոսին ներկայանալով՝ կայսերական կառավարութեան հայրական խնամքը հայցեց թէ՛ այս աղայոց և թէ՛ Զէյթունի խեղճ ծողովրդեան վերայ: և միանգամայն աղերսամատոյց եղաւ Կորին Բարձրութեանը, որ շնորհ ընէ Զէյթունի աղղապետները իրենց հայրենիքը դարձնելու:

Սեմ—Լապարդոսին թոյլտուութեամբը՝ յիշեալ ծաղկահասակ աղայքը աղերսանայ երգ մի երգեցին սրտառուչ քաղցր ձայնիւ մը. որով և Բարձրութիւնը ի կարեկցութիւն շարժեցաւ և մարդասիրական պարգևներով ուրախացուց զանոնք, յոյս տալով թէ իրենց խնդիրը պիտի ընդունուի:

— Ընդունի փողերանոցին տեսուչ և Ընդարութեան բարձրագոյն ատեանին անդամ վսեմափայլ Տիգրեան Սիհրան—Պէյը՝ անցեալ շաբթու կարեւոր պաշտօնիւ մը փարիզ գնաց:

— Սուսամի նախորդ Պէյ և այժմ արդարութեան բարձրագոյն ատեանին անդամ վսեմ. Սիլիստի Լըիսթաթի—Պէյին իշխանի (բէնս) պատուանունը շնորհուեցաւ օգոստոսական Սուլթանէն:

— Իսուսայ կայսեր չորրորդ որդին բարձրա. Ընթիսի մեծ դուքսը ամսոյս 16ին մայրաքաղաք հասնելով՝ իւր բարձր աստիճանին արժանաւոր յարգանք ընդունուեցաւ: Կորին Բարձրութիւնը՝ ընկերութեամբ Սուսայ Գետպան վսեմ. Իյնսթիէֆ զօրապետին, օգոստոսական Սուլթանին ներկայանալէ ետեւ և շաբթ մը Կ. Պօլսի մնալով՝ Օլիա շոգեւաւով մեկնեցաւ Սիլիստիական ծովուն գլխաւոր քաղաքները պտրտելու:

Բարձրապատիւ Ընթիսի մեծ դուքսը մայրաքաղաքէս չմեկնած՝ Գունայ Ս. Պատրիարքին այցելութեմբ դնաց. որ փութացաւ փոխարքան այցելութեամբ իւր հայրական օրհնութիւնը մատուցանելու անոր: Եւ մանապէս մեր ամենա. Ս. Պատրիարք հայրն ևս այցելութեան դնաց Կորին կայսերական Բարձրութեանը. յորմէ մարդասիրութեամբ ընդունուեցաւ:

Յիշեալ կայսերազն իշխանը Կ. Պօլսի դռնուած ծամանակը 200 բօլ իմբէրեալ ոսկի յուղարկեց Գունայ սրբազան Պատրիարքին համազօր տնանկ աղքատաց բաժնուելու համար:

— Մայրաքաղաքին մէջ հրատարակուած Եփէրօն անուն յունարէն լրագիրը՝ բարձրագոյն հրամանաւ դադարեցաւ 3 ամսուան համար. և Եփէրօն Օրօնի կողմէ գաղղիարէն լրագրոյն հրատարակութիւնը բուրովին շնչուեցաւ:

ՔԱՆԱԶԱՆ ԵՄԵՔՏ

Զմիռնիա, 24 Յունիս:

Փարիզէն հասած հեռագրական լուր մի կը ծանուցանէ թէ օգոստոսական Սուլթանը ամսոյս 18ին կիրակի օրը հասնելու ի Փարիզ և արտաքին կարգի պատուով ու փառաւորութեամբ ընդունուելու է Գաղղիոյ կայսերէն և կայսերակին. ժողովուրդն ալ ետանդուն յայտարարութիւններով և կիցցիներով ողջունելու է զՆորին կայսերական Վահագնութիւնը:

Ի պատիւ օսմանեան օգոս. Ինքնակալին մեծ զօրահանգէս մի եղեր է Պոսա տը Պուլըն կոչուած անտառը:

— Հեռագրական նորագոյն լուրերը կը հաստատեն թէ Մէքսիքոյի գահակորոյս Մաքսիմիլիանոս կայսրը հրապարակելով սպանուելու է:

— Զերիտի վերջին լուրերը կայսերական զօրաց նոր յաղթութիւնները կը պատմեն ի վերայ ասպտամիաց. որոնք շատ ակարացած են և ըստ երևանաց, շատ չանցած, անձնատուր պիտի ըլլան:

— Սըլթանի լուրը ազգային երեկոյններէն մեծարգոյ Եւսուֆեան Պէյորդ աղան անցեալ շաբթ ատաւոտուն երկրպագեց շոգենաւով հասաւ Իսթիլ. ուր 7—8 ժամ մնալէ ետեւ դարձեալ նոյն շոգենաւով շարունակեց իւր ճանապարհորդութիւնը Կ. Պօլսի երթալու, ուսկից Պրուսա պիտի երթայ:

— Կայսերական կառավարութիւնը՝ հոգաւործներուն և պաշտօնաբոյններուն նպատամտոյց ըլլալու նպատակաւ աղին գինը՝ որ 60 փարայի կը ծախուէր, 20 փարայի իշխուց օրոտն. այսինքն գինացին 20 փարայի պիտի առնու. աղը աղահանքներէն և պիտի տանի զայն գեղը կամ աղարակը, առանց կարող ըլլալու քաղաքը մայրաքաղաքը: Իսկ եթէ աղը քաղաքը մանկու ըլլայ, օրոտն 20 փարա տուրք պիտի վճարուի:

— Կիրակի օրը օսմանեան պատերազմական Թայիֆ շոգենաւը իւր ետեւն երկու նաւ քաշելով մտաւ մեր նաւահանգիստը՝ Գրապիզոնէն ու Կ. Պօլսին դալով: Այս երեք նաւուց մէջ գրեթէ 3000 չէրքեղ կան, որոնք Տէնիզլիի կողմը պիտի երթան, որ իրենց բնակութեանը համար սահմանաւ է:

Հետեւեալ նամակը յուղարկեցաւ մեզ ի հրատարակութիւն,

Մեծարգոյ անդամը Ուսումնասիր Ընկերութեան, ի քաղաքին:

Այս շաբթ Գաղղիոյ վսեմաշուք մօսիւ Սիմօն երրորդ ծովապետը ազգային վարժարանաց այցելութեան եկած ատեն՝ Գաղղիական ժողովոյն անդամներէն ալ մէկ քանին բարեազգայնոր Կորին Վսեմութեանը ընկերակից ըլլալու պատիւն ունենալով, և այնտեղ Ընկերութեանը մեծարոյ անդամաց առ յիշեալ բարձրատու ճան այցելուն ըրած համեստ ու քաղաքավարական ընդունելութեանը ակնատես ըլլալով՝ շատ զոհ եղեր են: Վսեմաշուք ծովապետը՝ որ խոհեմ և գիտնական անձ մըն է, երկուսն վարժարանաց ուսանողները երկարօրէն քննել և իւր խորին գիտնականութիւնը և զարմանքը յայտնելու է թէ՛ դպրոցներուն կառարեալ բարեկարգութեանը և թէ՛ ուսանողաց յառաջադիմութեանը մասին. և իւր այս զգացումը յօժարամիտ արձանագրելու է այցելուաց տոմարին մէջ:

Թողովո՞ իւր ակնատես անդամներէն ստուգելով այս բերկրաւոր լուրը, կը վստայ իւր թարգման զգացմանց Հայ հասարակութեան քաղաքին, ներկայիս իւր շնորհակալութիւնը յայտնել պատուական Ընկերութեանը, խնդրելով որ այս ընթացքով միշտ յարատեւ իւր ազգասիրական ճգնաց մէջ ի մեծ շնորհակալութիւն ազգայնոց:

Մնամք յարգանքօք:

Իզմիր, 23 Յունիս 1867:

Ի զիմաց ազգային ֆաղաբական ժողովոյն Ստեփանէս՝ կարապետ Շանիկեան Ստեփանայիլի Պ. Թ. Պերկամպեան:

— Կըսուի թէ Իզմիրի ազգային ֆաղաբական ժողովը՝ քանի մը օգտակար կարգադրութիւններ ըրել է ի խնայումս ազգային ծախսոց: Սիրելի է մեզ յաւելուելու թէ, Աստուծոյ ողորմութեամբ, հոնդարտութիւնը կը տրիք այժմ քաղաքին ազգայնոց մէջ:

— Գաղղիոյ շոգենաւ ֆոնկաթը՝ որուն մէջն է վսեմաշուք մօսիւ Սիմօն երրորդ ծովապետը, երկ մեկնեցաւ մեր նաւահանգիստէն, և կըսեն թէ Սէլանիկ և Վլօր պիտի երթայ:

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԻԶՄԻՐԻ ՂԱՍԱԳԱՆ ԵՐԾԱՆՈՒ ԵՐԿԱՐՈՒՆ

ԵՐԾԵՆԵԿՈՒԹԻՒՆ ԱՄՍՈՒՄԱՆ

ՅԱՅԵԱԼ ՅՈՒԼԻՍ 1ԵՆ Ե. Թ. 1867

ԳՈՒՌՆՈՎԱՅԻ ԶԻՒՂ

ՀԱՍԱՐԱԿ ՕՐԵՐԸ

Իզմիրէն պիտի մեկնի Պոստոնովա երթալու ԱՌԱՌՕՏՈՒՆ ըստ երթապաշտ ժամը 5:45 րոպէին, 6:45ին, 7:45ին, 8:40ին:

ԵՐԵՎԱՆԻ 4 1/2ին, 6ին, 7ին:

Ամեն շաբաթ երեկոյին արտաքին կարգի շոգենաւ պիտի մեկնի Իզմիրէն ժամը 8ին եւ Պոստոնովային 8:20 րոպէին Կ. Ե.

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐԸ

ԱՌԱՌՕՏՈՒՆ ժամը 6:45ին, 8 1/2, 10:15ին, 12: ԵՐԵՎԱՆԻ 3 1/2ին, 4 1/2ին, 5 1/2ին, 7:10ին:

Իզմիրէն մեկնած շոգենաւը պիտի վերադառնան միշտ՝ քաղաքէս մեկնելէն կէս ժամ ետքը, բայց ի հասարակ օրերը կէսօրին մեկնած շոգենաւքն, որ պիտի վերադառնայ ժամը 2ին կէսօրին ետեւ:

Երբեք և վերադառնալու պատճառով Պիտի տրտիւն ամեն օր. Իզմիրէն ամեն շոգենաւով: Պոստոնովային հասարակ օրերը կէսօրին ետեւ եւ կիրակի օրերը՝ բոլոր օրը:

ՏՈՄՍԱԿԱՅ ԳԻՆԵՐԻՆ ԵՆ Առաջին կարգ՝ 8 ղ. 2րդ կարգ՝ 6 ղ. 3րդ կարգ՝ 5:

ՀԱՍԱԳԱՅԻ ԳԻՆԵ

Իզմիրէն պիտի մեկնի Մեքիմէն, Սանիտ, Ղասապա եւային, երթալու համար:

Հասա. օրերը առաւօտուն 6 1/2ին երեկոյին 4:15ին: Կիրակի օրերը » 7 1/2ին » 4:15ին:

Երբեք արեւմտե վեր քաղաքի պիտի վերադառնան. Իզմիրէն 12 րոպէս քաղաքէն Գին պիտի վճարեն:

ԵՐԾԱՆՈՒՆԻ ԳԵՐԱԳԱՆԱՆԱԼՈՒ ՏՈՄՍԱԿԱՅԻՆ ԿԸՏՐՈՒՆ

1. ԱՄԵՆ ՕՐԻ մէջ Իզմիրի եւ Դորաքիոյ, ամեն կարգի: Իսկ Իզմիրէն, Մեքիմէնէն, Մանիսային եւ Ղասապային առաջին եւ երկրորդ կարգի տոմսակցներ՝ ամեն կայարանաց համար: Շաբաթ եւ կիրակի օրերը՝ 40 մղոն եւ անկի հեռաւորութիւն ունեցող կայարաններէն համար տրուած տոմսակցները՝ մեկնելու ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ ԵՐԵՎԱՆԻՆ կը ճանաչուին վերադառնալու համար:

2. ԱՄԵՆ ՇԱԲԱԹ ՕՐ ԿԵՍՕՐԵՆ ՆՏԵՆ, ինքզինս նաեւ ԿԵՍԱԿԻ ՕՐԵՐԸ, երրորդ կարգի տոմսակցներ եւ կը տրուին ամեն կայարաններէն ուրիշ որ եւ կայարանի մը համար, միեւնոյն նախընթաց պայմաններով. բայց միայն միեւնոյն ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ ԱՌԱՌՕՏՈՒՆ քնդուելի են վերադառնալու համար:

3. Չքոսանաց քնկերութիւններ, ի մէջ Իզմիրի, Մեքիմէնի, Մանիսայի եւ Ղասապայի, որոնք 20 հոգիէն պակաս չեն առաջին կարգի համար եւ 30 հոգիէն պակաս չեն երկրորդ կարգի համար, կըսան երթալու եւ վերադառնալու տոմսակցներ ստանալ ՊԱՐՏ ՏՈՄՍԱԿԱՅ ԳԻՆԵՐԻՆ. բայց պէտք է որ 2 օր յաւաք ճանուցանեն Վարչութեան գրաստաններուն:

4. Իպրատանց աշակերտներուն եւ վարժապետաց երբոր բազմութեամբ են, աման գիներով տոմսակցներ կը տրուին ամեն կայարանաց համար:

Ամեն ամսոյ առաջ օրին սկսեալ առաջին կարգի բաժանորդագրութեան (պոստմանտ) տոմսակցներ կը տրուին ի մէջ Իզմիրի եւ Պոստոնովայի, ինչպէս նաեւ ի մէջ Իզմիրի եւ Դորաքիոյ:

Դանօթութիւն: Երբեք երկուսեան տոմսակց գիները շատ իջած են, սկսեալ Փետրուարի 6—18էն 1867:

ԿԱՍԱՐԱՆԱՅ ԺԱՄԱՅՈՅՆԵՐԸ ԿԱՐԳԱԴԻՐԱԿ ԵՆ ԻԶՄԻՐԻ ԺԱՄԱՅՈՅ ԶԱՄԵՄԱՅ

Իզմիր 26 Յունիս Ե. Թ. ԶԻՆԱՆԵԼԻ ԶԻՆԱՆԵԼԻ 1867: Վարչութեան գրաստանէն:

Իմբաղիր—տէր լրագրոյս,

Գ. Դ. Գ. Պաշտպան:

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ԱՐՇԱԼՈՒՅՈՅ ԱՐԱՐԱՏԵԱՆ